

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 692/2016-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Augustínom Tomášom, Floriánska 16, Košice, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 95/2014 z 20. apríla 2016 a postupom, ktorý mu predchádzal, a takto

r o z h o d o l:

Sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 95/2014 z 20. apríla 2016 (ďalej len „krajský súd“ a „rozsudok krajského súdu“) a postupom, ktorý mu predchádzal.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ sa ako navrhovateľ v konaní o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy domáhal proti Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (ďalej len „univerzita“) ako odporkyni, aby jej súd zakázal pokračovať v porušovaní práva sťažovateľa na vydanie dokladov o absolvovaní štúdia študijného programu zubné lekárstvo a uložil jej do troch dní odo dňa doručenia rozsudku vydať sťažovateľovi doklady o absolvovaní štúdia študijného programu zubné lekárstvo v zmysle § 68 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Sťažnosť odôvodnil tým, že do 18. júna 2014 bol študentom univerzity na jej lekárskej fakulte v študijnom programe zubné lekárstvo, ktoré začal študovať v roku 2010, keď úspešne ukončil štúdium v odbore všeobecné lekárstvo. Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že 18. júna 2014 úspešne vykonal poslednú štátnu skúšku, čím splnil poslednú podmienku pre riadne skončenie štúdia študijného programu zubné lekárstvo. Rektor univerzity listom zo 7. júla 2014 sťažovateľovi oznámil, že mu diplom v zákonnej lehote nevydá, a to vzhľadom na prebiehajúce šetrenie podanej sťažnosti proti spôsobu jeho štúdia študijného programu zubné lekárstvo. Na ďalšie výzvy sťažovateľa mu univerzita odpovedala listom z 5. augusta 2014 spôsobom, že mu nie je možné vydať diplom, keďže nesplnil predpísané požiadavky pre riadne skončenie študijného programu a nesie plnú zodpovednosť za preukázané pochybenia.

3. Na žiadosť sťažovateľa sa správnosťou postupu rektora univerzity zaoberalo aj Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, ktoré listom z 11. septembra 2014 konštatovalo, že postup rektora považuje za primeraný.

4. Krajský súd rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou návrh sťažovateľa zamietol a nepriznal mu právo na náhradu trov konania. Sťažovateľ so závermi krajského súdu nesúhlasí, pričom v podstatnom na odôvodnenie sťažnosti uvádza:

„Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd zamietol návrh sťažovateľa z dôvodu, že predmetný návrh bol podaný po tom, ako bol právnenému zástupcovi sťažovateľa doručený list univerzity z 5. augusta 2014, ktorý je podľa názoru súdu potrebné považovať za rozhodnutie, a teda účinným právnym prostriedkom smerujúcim k ochrane práv a právom chránených záujmov navrhovateľa by bolo podanie žaloby v zmysle § 247 a nasl. O.s.p. na preskúmanie uvedeného rozhodnutia, v ktorom konaní by súd preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach podanej žaloby a nie podanie návrhu podľa § 250v O.s.p. Na potvrdenie svojho právneho názoru súd na s. 16 napadnutého rozsudku uvádza viaceré nálezy ústavného súdu i rozsudky Najvyššieho súdu SR, ktoré majú potvrdzovať právny názor, že list univerzity z 5.8.2014 je možné považovať za rozhodnutie, ktoré malo byť napadnuté žalobou podľa § 247 O.s.p.

Po preštudovaní predmetnej judikatúry sťažovateľ konštatuje, že žiaden z uvedených náleзов ústavného súdu nie je možné aplikovať na daný prípad, a tieto nálezy sa nezaoberajú otázkou toho, čo môže byť predmetom preskúmania súdom. Vo vzťahu k rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR uvedeným v rozsudku je potrebné uviesť, že tieto podľa názoru sťažovateľ takisto nie je možné aplikovať na daný prípad, nakoľko v danom prípade, list univerzity nie je nejakým rozhodnutím univerzity, ktoré spĺňa formálne náležitosti vyžadované zákonom. Ide o odpoveď rektora právnenému zástupcovi sťažovateľa na jeho výzvu a tento list nemôže mať charakter rozhodnutia, nakoľko v danom prípade žiadne rozhodnutie vydané byť nemalo...

Zákon nevyžaduje žiaden ďalší úkon potrebný pre vydanie dokladov o ukončení štúdia, po ukončení štúdia sa nezačína žiadne správne konanie potrebné pre vydanie diplomu, zákon nevyžaduje žiadne vydanie rozhodnutia o vydaní, resp. nevydaní dokladov o ukončení štúdia, ktoré by následne bolo preskúmateľné súdom. Zákon len jednoducho ukladá povinnosť univerzite povinnosť doklady o ukončení štúdia vydať. Vzhľadom na uvedené, nie je možné stotožniť sa s názorom porušovateľa, že list zo dňa 5.8.2014 je rozhodnutím, ktoré mal sťažovateľ napadnúť žalobou podľa § 247 O.s.p. Rozhodnutie súdu zamietnuť z vyššie uvedených dôvodov návrh sťažovateľa bez toho, aby v odôvodnení napadnutého rozhodnutia bolo uvedené, na základe ktorého zákonného ustanovenia mala univerzita vydať a podľa názoru súdu aj vydala rozhodnutie, ktoré malo byť napadnuté

žalobou v zmysle § 247 O.s.p., je možné považovať za arbitrárne, nemajúce oporu v zákone a ako také protiústavné...

Navyše sťažovateľ poukazuje na to, že vo svojom návrhu nežiadal súd o vyriešenie sporných otázok medzi univerzitou a lekárskou fakultou ohľadne štúdia sťažovateľa, ale žiadal, aby súd posúdil zákonnosť, resp. nezákonnosť zásahu univerzity do jeho práv, aby posúdil, či existuje zákonný dôvod na zásah rektora, resp. univerzity do jeho práva na vydanie dokladov o ukončení štúdia, teda, či existuje nejaký všeobecne záväzný právny predpis alebo vnútorný predpis univerzity, ktorý by umožňoval nevydať absolventovi štúdia doklady o ukončení štúdia...

Nevysporiadanie sa s námietkami sťažovateľa zásadného charakteru zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia z dôvodov nedostatočného a riadneho odôvodnenia rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie je prejavom ľubovôle súdu a ako také ústavne neakceptovateľné...

Ak by došlo k nejakým pochybeniam zo strany lekárskej fakulty univerzity v súvislosti so štúdiom sťažovateľa, tieto pochybenia nemôžu byť v žiadnom prípade pripisované na zodpovednosť a nemôžu spôsobovať neplatnosť ním vykonaných skúšok a štátnych skúšok. Za prípadné pochybenia zodpovedá v prvom rade fakulta, potom univerzita a nepochybne aj garant štúdia, pričom zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva možnosť univerzity v prípade že má pochybnosti o postupe fakulty pri štúdiu určitého študenta sankcionovať študenta nevydaním dokladov o ukončení štúdia...

V danom prípade nebolo sťažovateľovi do dnešného dňa vysvetlené ani zo strany univerzity ani zo strany súdu, na základe ktorej relevantnej právnej normy je možné nevydať absolventovi štúdia doklady o ukončení štúdia.“

5. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ poukazuje na judikatúru ústavného súdu, Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) týkajúcu sa kvality odôvodnení súdnych rozhodnutí a odôvodňuje svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. V petite sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil, že ním označené práva boli porušené napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý mu predchádzal. Ďalej navrhoval, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vrátil mu vec

ďalšie konanie. Taktiež žiadal, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € a náhradu trov konania v sume 363,79 €.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie s'ťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy

vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08).

9. Ústavný súd sa vychádzajúc z uvedeného pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal bližšie otázkou, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Predovšetkým ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové

právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

10. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Uvedené rovnako platí aj pre namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy totiž ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

11. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako EŠLP pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra EŠLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

12. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sa ústavný súd oboznámil s tou časťou odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti podstatná. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku úvodom rozsiahlo popisuje podstatné dôvody návrhu, vyjadrenia univerzity, ďalšie procesné vyjadrenia obidvoch účastníkov konania, obsah listinných dôkazov a prednesov účastníkov na pojednávaní, aby v podstatnom na odôvodnenie zamietajúceho rozsudku uviedol:

„Listom zo dňa 05. 08. 2014 odporkyňa navrhovateľovi prostredníctvom jeho právneho zástupcu oznámila, že navrhovateľovi nie je možné vydať diplom v zmysle § 68 ods. 7 zákona č. 131/2002 Z. z., pretože na základe podnetu garanta študijného programu pred výkonom posledných dvoch štátnych skúšok a následne aj na základe výsledkov vnútornej kontroly UPJŠ bolo zistené, že nesplnil predpísané požiadavky pre riadne skončenie študijného programu zubné lekárstvo v súlade s ustanoveniami študijného poriadku UPJŠ a študijného poriadku LF UPJŠ. Dekan LF UPJŠ bol listom zo dňa 12. 06. 2014 vyzvaný, aby odložil výkon zostávajúcich skúšok. V žiadnom prípade nešlo ani doteraz nejde o disciplinárne konanie, ako to uvádza navrhovateľ vo výzve. Ide o povinný proces kontroly splnenia predpísanej skladby predmetov k výkonu štátnej

skúšky, čo je v súlade so všetkými právnymi predpismi rezortu vysokého školstva a UPJŠ. Konštatovala, že navrhovateľ nesie plnú zodpovednosť za preukázané pochybenia a preto v požadovaných opatreniach adresovaných dekanovi lekárskej fakulty UPJŠ v zápisnici úseku kontrolných činností UPJŠ je požadované aj zahájenie disciplinárneho konania voči navrhovateľovi. Poukázala na to, že v zmysle § 75 ods. 4, na ktorý poukázal navrhovateľ nevyplýva, že za zistené nedostatky zodpovedá predovšetkým garantka, naopak, táto v súlade s § 75 ods. 4 svojím konaním upozornila na vážne pochybenia spôsobené navrhovateľom...

Listom zo dňa 12. 06. 2014 adresovaným dekanovi LF UPJŠ rektor UPJŠ tohto upovedomil o podaní sťažnosti na porušovanie študijného poriadku UPJŠ v Košiciach navrhovateľom s tým, že vzhľadom na závažnosť problematiky opísanej v podaní prednostky kliniky bude nútený všetky skutočnosti preveriť a za uvedeným účelom bude menovaná kontrolná skupina ako poradný orgán rektora. Do doby prešetrenia obsahu podania prednostky 1. stomatologickej kliniky LF UPJŠ bolo dekanovi uložené vydať okamžitý zákaz vykonania štátnej záverečnej skúšky študentom. Zároveň bol tento vyzvaný na predloženie úplného študijného spisu menovaného...

Pokiaľ ide o návrh navrhovateľa, na základe ktorého sa začalo toto konanie proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy v zmysle § 250v O. s. p., podstatou argumentácie navrhovateľa je odôvodňovanie legitímnosti jeho požiadavky na vydanie vysokoškolského diplomu ako dokladu o skončení štúdia podľa § 68 ods. 7 zákona o vysokých školách.

Nezákonný zásah v zmysle citovaného zákonného ustanovenia Občiansky súdny poriadok ani iný zákon nedefinuje. Z tohto ustanovenia však vyplýva, že ide o súdnu ochranu pred faktickými nezákonnými zásahmi orgánov verejnej moci, ktoré nie sú rozhodnutím alebo iným individuálnym správnym aktom. Judikatúra považuje za zásah nezákonný resp. v širšom zmysle protiprávny útok orgánov verejnej moci proti subjektívnym verejným právam fyzickej alebo právnickej osoby, spočívajúci v postupe orgánu verejnej správy, v jeho činnosti, prípadne nečinnosti. Musí ísť o priamy zásah do subjektívnych verejných práv. Takýto zásah súd nemôže zrušiť, môže však správne orgánu zakázať, aby v porušovaní dotknutého práva pokračoval a ak je to možné správne orgánu prikázať, aby obnovil stav pred zásahom. Cieľom ochrany podľa § 250v O. s. p., je teda

ukončenie nezákonného zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa fyzická alebo právnická osoba nemôže brániť inými prostriedkami (rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Sžz 3/2011, sp. zn. 9 Sžz 5/2002, sp. zn. 3 Sžz 2/2012, a pod.). Nečinnosťou orgánu verejnej správy je stav, keď správny orgán nekoná (o uplatnenom nároku alebo zo zákona neuskutočňuje konanie, nevydá rozhodnutie, osvedčenie žiadané účastníkmi konania, atď.), hoci je povinný vo veci vo všeobecnej rovine konať, resp. rozhodnúť (nie však vopred predpísaným a právnou normou určeným spôsobom).

Existuje však aj kvalifikovaná právna forma nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorou je stav, keď správny orgán má konať istým predpísaným spôsobom (podľa zákona, podzákonnej, resp. aj internej právnej normy vzťahujúcej sa na daný obsah právnych vzťahov). Nezákonný stav v danom prípade teda spočíva v zistení, že správny orgán nielen, že je nečinný, hoci je povinný konať, ale že uvedený orgán v stave vlastnej nečinnosti vytvára v merite veci protiprávny stav, keď odmieta alebo opomína naplniť vopred účastníkom konania očakávané, resp. právnou normou predpokladané úradné postupy. Takýto negatívny právny stav, majúci v sebe jednak prvky nečinnosti, ale tiež prvky hmotno-právnej protiprávnosti, zasahujúcej do subjektívnych práv fyzickej alebo právnickej osoby je nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Jeho podstata spočíva v nenaplnení legitímneho očakávania subjektu práva vyplývajúceho z obsahu právnej normy (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Sžz 2/2012).

Takýto právny stav kvalifikovanej nečinnosti správneho orgánu v danej veci rektorátu UPJŠ ako odporcu by však nastal iba v prípade, keby bez akýchkoľvek zásadných pochybností boli naplnené právne podmienky pre vydanie diplomu o ukončení štúdia ako dokladu o absolvovaní štúdia v lehote podľa § 68 ods. 7 zákona o vysokých školách. Vysoká škola ho vydá v lehote 45 dní od riadneho skončenia štúdia okrem zákonom stanovených prípadov. Právna definícia riadneho skončenia štúdia je uvedená v § 65 ods. 1 zákona o vysokých školách, podľa ktorého štúdium sa riadne skončí absolvovaním štúdia podľa príslušného študijného programu. Dňom skončenia štúdia je deň, keď je splnená posledná z podmienok predpísaných na riadne skončenie štúdia daného študijného programu.

Vychádzajúc z obsahu súdneho aj administratívneho spisu súd považuje za potrebné uviesť, že nenaplnenie právnych podmienok štúdia navrhovateľa konštatovala odporkyňa už pred vykonaním štátnej skúšky, ktorú žiadala od dekanátu fakulty nerealizovať. Z obsahu

administratívneho spisu tiež vyplýva množstvo sporných skutočností v hodnotení obsahu a priebehu štúdia u navrhovateľa odporkyňou - rektorátom UPJŠ na jednej strane a LF UPJŠ na strane druhej.

Zároveň z neho vyplýva, že predmetné konanie pred správnym orgánom bolo zavŕšené vydaním právne uceleného stanoviska k nároku uplatnenému navrhovateľom na vydanie vysokoškolského diplomu podľa § 68 ods. 7 v nadväznosti na ust. § 65 ods. 1 zákona o vysokých školách a ďalšie dotknuté ustanovenia uvedeného zákona, za ktoré je potrebné považovať list odporkyne zo dňa 05. 08. 2014, ktorým bol navrhovateľ informovaný o tom, že doklad o ukončení štúdia - vysokoškolský diplom mu vydaný nebude z dôvodov nesplnenia predpísaných požiadaviek pre skončenie vysokoškolského štúdia druhého stupňa.

V tejto súvislosti súd považuje za potrebné uviesť, že v zmysle ustálenej judikatúry - nálezov Ústavného súdu SR (I. ÚS 37/95, II. ÚS 50/2001, III. ÚS 183/2003, I. ÚS 354/2010) i rozsudkov Najvyššieho súdu SR (8Sžf 29/2010, 5Sžp/5/2011, 4Sžf/41/2014) a pod. môžu byť predmetom preskúmania súdom aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo môžu dotýkať práv a právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Súdna prax ustálila, že rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb. Za spôsobilý predmet prieskumu sa považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy. V tomto prípade sa navyše na konanie podľa zákona o vysokých školách nevzťahuje zákon o správnom konaní, takže takéto rozhodnutie nemusí obsahovať náležitosti v zmysle § 47 zákona o správnom konaní.

Zhrnúc uvedené súd konštatuje, že návrhu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Z princípu trojdelenia štátnej moci totiž vyplýva, že súd nemôže nahrádzať svojou rozhodovacou činnosťou moc výkonnú, ktorej súčasťou je aj správa vecí verejných, teda aj vysokého školstva. Definitívne právne vyriešenie sporných otázok, námietok a predbežných stanovísk účastníkov konania, lekárskej fakulty, odporkyne a ďalších procesných orgánov, t. j. posúdenie legitímnosti ukončenia štúdia ako zákonného predpokladu pre vyhodnotenie postupu odporkyne ako nezákonného zásahu v navrhovanom type konania podľa § 250v O. s. p. o ochrane proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy súdom by totiž

po obsahovej a právnej stránke znamenalo nahrádzanie záverov správneho orgánu právnymi závermi súdu, čo je procesno-právne neprípustným aj z ústavno-právnych hľadísk.

Keďže predmetný návrh bol podaný potom, ako bol právnenému zástupcovi navrhovateľa doručený list, ktorý je potrebné považovať za rozhodnutie, účinným právnym prostriedkom smerujúcim k ochrane práv a právom chránených záujmov navrhovateľa bolo podanie žaloby v zmysle § 247 a nasl. O. s. p. na preskúmanie uvedeného rozhodnutia, v ktorom konaní by súd preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach podanej žaloby.

Súd zvážil všetky uvedené skutočnosti a na ich základe považoval za potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.“

13. Úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej sťažovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. dohovorom, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený. Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej.

14. Ako zo skôr uvedeného vyplýva, krajský súd návrh sťažovateľa v konaní o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy proti univerzite zamietol, pričom zamietavý výrok odôvodnil dvoma určujúcimi okruhmi právnej argumentácie. V úvode vlastného jadra odôvodnenia krajský súd konštatoval, že o nezákonnom zásahu univerzity by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sťažovateľ bez akýchkoľvek zásadných pochybností naplnil právne podmienky pre vydanie diplomu o ukončení štúdia. V tomto smere však krajský súd uviedol, že nenaplnenie právnych podmienok riadneho skončenia štúdia univerzita konštatovala ešte pred vykonaním poslednej štátnej skúšky, ktorú žiadala od lekárskej fakulty nerealizovať. Zároveň súd

konštatoval množstvo sporných skutočností v hodnotení obsahu a priebehu štúdia sťažovateľa univerzitou na jednej strane a lekárskou fakultou na druhej strane.

15. Za určujúci dôvod zamietnutiu návrhu však krajský súd považoval skutočnosť, že list univerzity z 5. augusta 2014 má na účely súdneho prieskumu povahu rozhodnutia, ktorého zákonnosť mohol príslušný správny súd preskúmať v konaní o žalobe proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Na odôvodnenie tohto názoru krajský súd definoval povahu a charakter predmetného listu univerzity, citoval jeho obsah, ako aj judikované závery najvyššieho súdu a ústavného súdu a aplikujúc tieto závery na skutkový a právny stav vo veci sťažovateľa uzavrel, že účinným prostriedkom nápravy tvrdeného porušenia práva sťažovateľa na vydanie diplomu bola žaloba podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

16. Ústavný súd v tomto smere konštatuje, že krajský súd síce stručným, ale zároveň zrozumiteľným a primeraným spôsobom sťažovateľovi vysvetlil, že ním formulovaná argumentácia nezakladá dôvodnosť jeho návrhu a z pohľadu podstaty jeho argumentácie nemožno považovať postup univerzity za nezákonný zásah orgánu verejnej správy. V tomto smere ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu nemožno považovať za svojvoľné, či neodôvodnené, a ani za také, ktoré by popierali účel a zmysel relevantných zákonných noriem. S určujúcimi námietkami sa krajský súd vysporiadal ústavne konformným spôsobom, keď najskôr vo všeobecnej rovine vymedzil nezákonný zásah orgánu verejnej správy, aby následne vychádzajúc z konkrétnych okolností súdnej veci vyvodil jeho absenciu vo veci sťažovateľa. Odkazom na relevantnú judikatúru najvyššieho súdu a ústavného súdu súčasne uzavrel, že sťažovateľ sa mohol účinne domáhať ochrany tvrdeného porušenia jeho práv žalobou podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Na týchto záveroch neprislúcha ústavnému súdu pre nedostatok právomoci nič meniť, dopĺňať či inak rozvíjať (m. m. I. ÚS 429/2014).

17. Z uvedených dôvodov neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie. Tejto totiž chýbala ústavnoprávna relevancia, ktorá by takýto postup a rozhodnutie ústavného súdu odôvodňovala. V okolnostiach prípadu preto ústavný súd považuje postup a rozsudok krajského súdu za ústavne akceptovateľný a primerane

argumentačne zdôvodnený. Napadnutý rozsudok preto nemožno považovať ani za svojvoľný či arbitrárny. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08).

18. Reagujúc na sťažnostné námietky ústavný súd len stručne dodáva. Aj keď sťažovateľ v sťažnosti namieta aplikáciu krajským súdom citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu a ústavného súdu v jeho veci, ústavný súd konštatuje, že tieto boli plne aplikovateľné. Obsahujú totiž stabilne judikované závery týkajúce sa definovania predmetu súdneho prieskumu a sú plne konformné s relevantnými ústavnými normami.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 42 ods. 1 ústavy každý má právo na vzdelanie.

19. V uvedených súvislostiach ústavný súd už uviedol, že v prípade pochybnosti o právomoci všeobecného súdu preskúmať rozhodnutie orgánu verejnej správy je potrebné využiť čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Osobitnú pozornosť pritom treba venovať charakteristike rozhodnutia, najmä, či nejde o rozhodnutie, ktoré sa týka základného práva alebo slobody, ktorého porušenie navrhovateľ namieta. Z právomoci súdu nesmie byť totiž vylúčené preskúmanie týchto rozhodnutí. V opačnom prístupe všeobecného súdu k riešeniu jeho pochybností o svojej právomoci preskúmať konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy by došlo k porušeniu čl. 46 ods. 2 ústavy (I. ÚS 37/95). Základnému právu uvedenému v čl. 46 ods. 2 ústavy preto zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého hodnotí nielen formálne znaky rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúmanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal niektorý z týchto prvkov, zakladá

porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy (II. ÚS 50/01). Napokon v náleze I. ÚS 223/09 ústavný súd konštatoval, že pojem „rozhodnutie“ je označením technickým, preto treba k nemu pristupovať z hľadiska jeho obsahu a z neho vyplývajúcich právnych dôsledkov, a nie formy; potom aj bežný list správneho orgánu môže byť obsahovo správnym rozhodnutím.

20. Aplikovateľné závery v tomto smere možno nájsť aj v judikatúre najvyššieho súdu (na ktorú odkázal aj krajský súd), v zmysle ktorej môžu byť predmetom preskúmania súdom i rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú formálne náležitosti, ak sa dotýkajú alebo ak sa môžu dotknúť práv a právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb. Za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa v zmysle uvedených podmienok súdneho prieskumu a ustálenej súdnej praxe považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp/5/2011).

21. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu je zrejmé, že listom z 5. augusta 2014 univerzita sťažovateľovi oznámila, že mu nie je možné vydať diplom, pretože na základe podnetu garanta študijného programu pred výkonom posledných dvoch štátnych skúšok a následne aj na základe výsledkov vnútornej kontroly Univerzity Pavla Jozefa Šafárika bolo zistené, že nespĺnil predpísané požiadavky pre riadne skončenie študijného programu zubné lekárstvo v súlade s ustanoveniami študijného poriadku univerzity a študijného poriadku lekárskej fakulty. Inak povedané, univerzita predmetným listom sťažovateľovi oznámila, že vzdelávanie v študijnom programe zubné lekárstvo nebolo ukončené zákonným spôsobom, a preto mu diplom nevydá. Z pohľadu ústavného súdu preto možno konštatovať, že takýto list (i) nepochybne z hľadiska jeho obsahu vyvolal právne dôsledky vo sfére práv sťažovateľa, konkrétne vo sfére ním tvrdeného porušenia práva na vydanie dokladov o absolvovaní štúdia študijného programu zubné lekárstvo, a súčasne (ii) je zjavné, že tento list sa priamo dotýkal ústavného práva sťažovateľa na vzdelanie (čl. 42 ods. 1 ústavy), a preto bol spôsobilým predmetom súdneho prieskumu ako rozhodnutie orgánu verejnej správy.

22. Pokiaľ za týchto okolností krajský súd uzavrel, že list univerzity z 5. augusta 2014 je po obsahovej stránke rozhodnutím orgánu verejnej správy, a teda spôsobilým predmetom súdneho prieskumu, takýto záver je plne ústavne konformný a ústavnému súdu ho neprislúcha korigovať.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní, v dôsledku čoho nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie rozsudku krajského súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2016